

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnistvo je v Gospodskih ulicah št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani, 9. januarja.

Hude boje imela je prestati tretja republika v dveh desetletjih obstanka svojega. Monarhisti so delali na vso moč, da jo ugonobe. Pomagala jim je pa tudi nižja in višja duhovščina, ki se nikakor ni mogla sprijazniti z republičanskimi napravami. Boj proti republiki bil se je pod raznimi pretvezami. Njeni nasprotniki so sedaj pod krinko vere podkopavali republiko, sedaj zopet pod krinko pravicoljubja in domoljubja, da naredo konec korupciji, ki se je ugnezdila pod republičansko vlado. Da celo pod demokratično in socijalistično krinko se je delalo na propad republike.

Velika nevarnost za republiko je pa bila tudi vedna nesloga mej francoskimi republičani. Vodje raznih frakcij neso razumeli svoje naloge in so večkrat osebne koristi bolj poštevali, nego pa državne in narodne interese. Bile so včasih zares razmere, da je bilo obupati na obstanku republike.

Da se je republika ohranila, zahvaliti se je republičanskemu duhu preprostega francoskega naroda, ki ni obupal nad republiko vzlic vsem napakam, katere so delali vodje. Republika je ostala, ker je na Francoskem že zamrlo vse monarhistično mišljenje mej masami naroda. Večina sedanjih monarhistov samih nema pravega pojma o idejah monarhije in je zasledovala le svoje interese. Posebno bonapartisti so že davno izgubili ves monarhistični duh, posebno za legitimnost nemajo istega pojma, nego ga imamo v monarhijah bodisi v ustavnih, ali pa absolutističnih. To seveda prija od tod, da sta oba Napoleona bila prišla na prestol po potu, katerega noben pravi monarhist odobravati ne more. Bonapartizem se tudi bolj drži osebe nego načela in zato je bil pri teh ljudeh bonapartske prince lahko zamenil kak Boulanger, da bi le njegova oseba in postopanje bilo podobno kakemu Napoleonu.

Glavno načelo bonapartistov je bil narodni plebiscit, ki pa nikakor ni načelo monarhistično, ampak bolj republičansko ali pa diktatorsko. Pri taci razmerah bonapartisti neso mogli hoditi vkupe z monarhisti. Če so se tudi semtertja sporazumeli, vender so se ločila njih pota v vsakem odločilnem trenutku. Ker je pa naposled grof Pariški videl,

da ima plebiscit več privržencev, nego pa legitimna nasledstvena pravica, se je nekoč tudi on izrekel zanj, da bi vsaj tem potom prišel do prestola. S tem je pa sam zaudal hud udarec monarhističnemu načelu in mnogi pravi monarhisti, ki neso hoteli le po imenu monarhije, ampak tudi po duhu, jeli so se obratovati od njega.

Pri takem narodnem mišljenju in pri taci razmerah ni tudi čudno, da je republika zmagovito izšla iz vseh bojev, da je zmagala Mac Mahona poskus, napraviti državni prevrat, potem pa poskus Boulangerja, kateri je nameraval z monarhističnim denarjem postaviti grofa Pariškega na prestol ali pa samega sebe proglasiti cesarjem.

Sedaj se kaže, da je republika hujše borbe že prestala. Monarhistična stranka jela se je cepiti. Nekateri so že izjavili, da so pripravljeni sporazumeti se z republiko. Še važnejše je pa, da monarhisti zgubljajo podporo duhovščine. Strmel je svet, ko se je Kartagijski nadškof kardinal Lavigerie na banketu, prirejenem na čast francoskim pomorskim častnikom, izjavil za republiko. Še večje je bilo začudenje, ko se je pozneje izvedelo, da kardinal, ki sluje po svoji učenosti in človekoljubnosti, ni izrekel le svojih nazorov, temveč nazore najvišjega duhovnega pastirja Leva XIII. Malo potem se je več cerkvenih dostojanstvenikov francoskih zahvalilo kardinalu za govor njegov in s tem pokazalo, da se ujema z njim. Sedaj vemo, da ima republika verne pristaše mej škofi, in to je jako pomenljivo. Rekli bi, da je baš najnevarnejša nasprotnica republiki bila duhovščina in ko se je ta sprijaznila z njo, ni se bati za obstanek njen.

Vsi sedanji monarhisti se seveda ne bodo spreobrnili, tega tudi nihče ne pričakuje. Ali smrt jih bode pobrala, mlajši zarod pa bode odločno republičansk. Obstank republiki je tembolj zagotovljen, ker druge evropske države nemajo proti njej nobenih pomislekov več, da celo Rusija se je zadnji čas sprijaznila z republičansko idejo na Francoskem in bi se v vojni ne obotavljala z njo skleniti zveze.

Republika se bode pri taci razmerah vedno bolj utrjevala in kmalu zgubila poslednje nasprotnike. V nedeljo so nas volitve v senat preverile, kako napreduje republičanski duh. Voljenih je 75

republičanov in le 6 monarhistov, če tudi bi volilci za senat morali biti bolj konservativni nego navadni narod, ker pripadajo boljšim stanovam. Monarhistični listi se tolažijo s tem, da senat itak nema dosti pomena, zato je nič ne dene, če so tudi zgubili 10 mandatov. Ta tolažba nas pač spominja na lisico, kateri je bilo grozdje prekisló. Če tudi ne-čejo priznati, ali vender sami vedo, da izid volitve je znamenje, da je monarhiji na Francoskem za zmirom odzvonilo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 9. januarja.

Češki notranji uradni jezik.

Vsi češki listi se bavijo z vladno izjavo gledé češkega notranjega uradnega jezika. Noben list ni prav zadovoljen z vladnim odgovorom. Staročeška glasila tolažijo se nekoliko s tem, da je vlada v govoru naglašala jednoto češke kraljevine in s tem dala Nemcem razumeti, da nikdar ne bode privolila, da se Češka razdeli v nemški in češki del. Naglašajo pa tudi staročeški listi, da bode vladna izjava spravi jako škodovala. Mladočeški listi pa pišejo, da jih vladna izjava sama na sebi ni presenetila, ker drugačnega odgovora neso pričakovali. Spodtikajo se pa jako nad obliko vladne izjave, ki je razžaliva za deželni zbor češki.

Dr. Gregor in dr. Kathrein.

„Tiroler Stimmen“ priznavajo, da se je doktor Kathrein pogovarjal o političnem položaju z doktorjem Gregrom in da je poslednji se izjavil, da bi se nemški konservativci in Mladočehi na podlagi deželne avtonomije lahko sporazumeli. Pogajanj pa nikacih ni bilo, zlasti se o kaki alijanci ni govorilo. Kathrein ni ničesar obljubil dr. Gregru, zato je tudi sklepi mladočeških in nemških listov o tej zadevi ničevi.

Vnanje države.

Reforma srednjih šol.

V Berlinu je osnoval dr. Hugo Göning privatni zavod za poskušnjo, na katerem se bode gojila nemščina in telesne vaje. Obširno se bode tudi na tej šoli učili realije in risanje. Pri učenju novih jezikov se bode posebno gledalo na govorjenje, ne pa na slovico. Francoščina se bode jela učiti z 12. angleščina pa že z 10. letom. Grščina se bode učila štiri, latinščina pa 3 leta, toda ta dva jezika

LISTEK.

Doktor Holman.

Božična povest.

(Ruski spisal M. B. Ńe n; preložil I. J. Štefanov.)

(Dalje.)

V začetku po navidezni mirnosti svoje hčere sodeč, mislil je bankir, da Edita začenja pozabljati Riharda in se morebiti v teku času zaljubi v koga drugega. Ko pa je čas le potekal in na njega hčerke bledem in žalostnem lici ni bilo prejšnjih, ljubkih smehljajev, ko so njene krasne oči izgubile svetlobo in živost, ko je lepo raslo telo bolj in bolj venelo: vzbudilo se je strastno sovraštvo v bankirjevem srci do Holmana. Semtertja zvedel je bankir o delavnosti njegovi v mestni bolnici in ko so njega znanci skoro odkrito z rameni majajoči čudili se oslepljenosti njegovi, da ne zna ceniti tacega zeta: sklenil je Kruzij sam pri sebi odriniti z vso družino iz mesta, da ga niso zadrževala nujna dela.

Minulo je poletje, nastopila jesen in padel je prvi sneg. Bankir je omenil svojej ženi v potovanji v Italijo, a ona niti slišati ni hotela o tem, da bi

morala biti božične praznike zunaj doma. Mrzlična vznemirnost zamenila je tiho, skrivno žalost gospe Kruzijeve; sklenila je ob obletnici nesrečnega slučaja na drsališči ponoviti svoje puskusnje, sprijazniti svojega moža s Holmanom, prepričana, da bodo njene prošnje dobile najboljšega zagovornika v bledem in tužnem stanji (izgledanji) hčerinem. —

Ta ponovljeni poskus, kaj storiti v prosep razločenih src, posrečil ni se popolnoma. Bankir je kakor nalašč ravno isti dan zvedel, da je Holman prevzel vodstvo bolnice, v kateri je bil do sedaj kot drugi zdravnik, kar je še bolj povečalo njega opravila. Človek govoreč mu o tem, ni ničesar vedel o razmerah bankirjevih s Holmanom. —

— Vidiš, doktor, kateri živi le za svoje bolnike, reče bankir, — ima vedno mnogo opravil in bolniki se lahko radujejo, da ni oženjen, ker bi jim sicer ne mogel posvetiti toliko časa.

No Kruzij znal je prav dobro, da se ta-le človek ne bode spremenil, kadar se oženi; pri njem bodo imeli bolniki vselej prednost pred obitelji.

Prišli so zopet božični prazniki, po katerih je hotel Kruzij odriniti z ženo in hčerjo v Italijo kjer se bodo zopet porudečila, kakor se je on nadejal, ličica njegove Edite. — Iz davnih časov že razda-

jala so se različna darila ubožnim družinam v bankirjevi hiši o božiči in pred to razdelitvijo vršil se je mal cerkven obred. —

Letos je bankir podvojil vsoto za podarek ubožcem. Pripravil je bogata darila za ženo in hčerko, hoteč napraviti okolu sebe radost in veselje, da bi — tako si je mislil — vsaj ta večer videl vesele obraze okolu božičnega drevesa!

Poleg dolgih miz, napolnjenih z raznimi darili, stali so reveži, določeni za obdarovanje na ta slovesen večer. Tri velikanske do stropa segajoče jelke bile so krasno oklepšane in razsvetljene in pod njih zelenimi vejami čital je pastor (svečenik) božično blagovest ter govoril o zvezdi, katera je razsvetljevala pôt Betlehemskim pastirjem; za tem je govoril o milosrčnosti in dobrotljivosti do ubogih in bolnih a naposled o vsevesoljno človeštvo zedinjajoči ljubezni! —

Pri teh besedah pastorjevih predstavljala se je pred bankirjevimi očmi podoba človeka, kateri po besedah blagovestja morebiti ravno v tem-le trenutku sloni nad posteljo bolnih in revnih!

Zaslišali so se lepo doneči glasovi stare božičnice; na malem sôbnem glasoviru spremljala je Edita petje pričujočih. Že od mladih nog, od onega

se bodeta učila le za one učence, ki se hočejo učiti jezikoslovja ali pa bogoslovja.

V Karlsruhe pa hoče mesto osnovati jednotno srednjo šolo za poskušajo. V spodnjih razredih se bodeta na tej šoli poleg nemščine učili še francoščina in angleščina, latinščina se bode učila le v višjih razredih, pouk grščine se bode pa na najpotrebnejše omejil. Matematika in prirodoslovstvo se bodeta pa gojili v večjem obsegu, prav po zahtevah novejšega časa.

Luckega afera.

Če je verjeti izvestjem, katero dobivajo nemška glasila, je Luckega afera v Carigradu vzbudila veliko nevoljo pa tudi veliko bojazen. Pokazalo se je nekda, da je več visokih državnih funkcionarjev podmičenih od Rusije. Nič manj nego 160 ruskih inženierjev nekda riše utrdb ob Bosporu, nad 500 ruskih vohtonov je v Turčiji. Policijski načelnik odločno zahteva, da se pošlje v prognanstvo Kjurdi paša, ki je pomagal Rusom, da so dobili Luckega v pest. Take vesti treba čitati z največjo previdnostjo, ker prihajajo od Slovanov nasprotnih stranij in smo že večkrat imeli priliko prepričati se, da Nemci, Madjari in Angleži pišejo o Rusiji vsekdar nataknejo črne naočnike.

Po izvestjih iz Sofije, Lucki ni drugzega zakrivil, nego, da se z drugimi častniki ni hotel povrniti iz Bolgarije in je v srbskobolgarski vojni bil načelnik malemu bolgarskemu brodogradu. V Rusiji se mu silno zamerili, da se ni ravnal po carjevih poveljih, temveč je rajše poslušal Battenberžana.

Novo posojilo v Italiji

Ker Italija ne more izhajati z državnimi dohodki, davkov pa povišati ne more, se v vladnih krogih že premišlja, da bi si zopet izposodili več milijonov. Nadejajo se, da bi dobili posojilo v Franciji. Če bodo italijanski državniki le dolgove delali, pač ne bodo pouzdiglili narodnega blagostanja.

Konservativna stranka v Nemčiji.

se že kesa, da se je preveč postavila proti vladi gledé občinskega reda. Konservativci so mislili, da se jih bode vlada ustrašila, a ko so pa videli, da bi morda razpustila deželni zbor, so pa jeli prijavljati. Njih listi nič več tako ostro ne pišejo in že naglašajo, da se mora konservativna stranka sporazumeti z vlado. V konservativnih krogih se jako boje razpusta deželnega zbora, ker dobro vedo, da bi pri novih volitvah ne dobili toliko glasov.

Pomankanje svobode v nemški vojski.

„Hamburger Nachrichten“ zopet tožijo o pomankanji duševnega življenja v nemški vojski. Častniki še o strokovnih stvareh ne smejo izreči svojega mnenja. Za vsako najmanjšo stvar morajo čakati navodila od zgoraj. Ne le v Nemčiji, temveč celo v Rusiji imajo častniki v tem oziru večjo svobodo. List misli, da vendar ne morejo vse duševne soli za vojsko pošiljati od zgoraj.

Parnell.

Nekateri irski listi obsojajo pogajanja mej Parnellom in O'Brienom, ker ta dva moža nemata nobenega pooblastila, da bi smela ukrepati v imenu vsega irskega naroda. Treba je sklicati shod narodnih zaupnih mož. Tak shod bi po mnenju Parnellovih nasprotnikov moral sklicati nadškofa. Iz pisave teh glasil se vidi, da se nekateri bojé, da bi se Parnellu na kak način ne posrečilo priti zopet do veljave.

Dopisi.

Iz Kranjske gore 8. januarja. [Izv. dop.] — Mrzlo je, mrzlo, gospod urednik, tu góri pri nas na Gorenjskem, v znožji slikovitih gorá. Kuri in kuri, prosi in zaukazuj, daruj in plačuj, vse

časa, ko so se nežni prstki naučili udarjati prve akorde, bilo je to za-njo najljubše opravilo.

A glej solza za solzo kapala je po uvelim in suhem obrazu na roke; očetu je hotelo kar srce počiti pri pogledu jokajoče hčerke. „Bodi utolaženo, drago dete moje, jaz sem že vse poskrbel za-te!“ šepnil je Kruzij sam pri sebi. —

Ohrabil se je nekoliko, Edita pa je počela hoditi okolu obdarovanih in vsakemu je dala, kakor vselej, dobrohotno besedo. —

— Zakaj pa ti ne ješ svojega darilca? — vpraša Edita obrnivši se k mali devojki, katera je prijazno smeje se držala v rokah veliko medeno srce.

— Jaz ga ne bodem jedla — odgovori deklica z detsko prostodušnim pogledom — hočem ga dati zdravniku Holmanu, pod čegar nadzorstvom sem tri tedne ležala bolna, a on je bil meni tako dober in radi tega mu predam svoj podarek.

Edita ni mogla ničesar odgovoriti. Poljubila je dekle in se napravila k očetu s trudom zadrževaje solze, katere jej niso dale govoriti. Videlo se je, da je hotela nekaj spregovoriti, a ustnice so se jej tresle in padla je v poluzavesti očetu na roke.

Prve dni po razločitvi poslal je Rihard Editi pismo, v katerem jo je prosil, da bi mu ohranila

zaman, zeblo bi Vas vsejedno gospod urednik, v tej, krasni Kranjski gori. Izvestno pritrdil mi bode vsak, komur je stvarnik že kdaj gledati dal naš kraj, da krasno je tu gori; veličastnejih gorá se malokje dobi, a snega tudi malokje toliko leži, kot pri nas kjer zima vladari skoro tri četrti leta. Raj je tu po letu, in tudi tujcem priljubljen je naš raj. Kaj bi jim tudi ne bil? Svežega gorskega zraka, neokuzenega po obrtnih podjetjih se tudi že malo po Gorenjskem dobi. In boginja Flora stanuje pri nas bujnejša je redkokje priroda, kot po širnih naših skalnih gorah.

A mrzlo je, mrzlo, gospod urednik, tu gori, kruti mraz zamoril je vsako življenje. Vender ne misliti, da smo v Sibiriji, telesno še ne, a duševna zima ta strla je marsikateremu vsako veselje, ločila nas od sveta, da ginemo in srce žalosti umira.

Zavidate nas za poletje, hodé po prašnih mestnih cestah, a kaj je to! saj imate šetališča in izletov krasnih obilo na izber. V nas pa sedaj v mrzli zimi, ko je dan za dnevom snežilo in nam niti pota, ne stezice ni usoda privošila, ko smo sami gaz si delati morali po državni cesti in po vasi do naših stanovanj, potem pa, ko se je sneg utrdil in živina napravila globoke luknje po stezicah z našimi nogami napravljenih, tačas bi pač najkrutejši naš sovražnik nas pomiloval, videč, kako kobicali, kako padali, kako stokali in kleli smo hode po naši krasni Kranjski gori.

Jedno telesu pretečo nevarnost prebijemo, a že se je boriti z drugo še hujšo, groznejšo, ki duši preti!

Zmrzujem pri zakurjeni peči, a pride vizija Lepi prostori, bleščeči lestenci, v katerih stotero sveč skoro vid jemlje, kipi slovenskih veleumov, zrcala, naslonjači ob stenah, bršljin plažeči se po stenah, duhteče cvetlice in družih malenkostij obilo ustvarja dražestno podobo

Dvigne se zastor in na ličen oder stopi deklica ter govori s svojim nežnim glasom milodoneč pozdrav na občinstvo, vse prostore napolnjujoče. Vse je ginjeno, ko pozdravlja dekle mlado novorojeno „Bralno društvo“ v Kranjski gori. Mati deklice ponosno zré na svoje dete, zdaj še le sprevidi, ko se ozira po občinstvu, kaj je vredno, da je učila dete svoje govoriti v svojem materinem jeziku, zdaj čuti ponos, kaj se pravi biti slovenska mati, ko vidi po zgubanem velem lici sivolasega starčka — kmeta tam ob zidu tik nje slonečega, solzo utrniti se iz starih, medlih očíj, ko sliši mrmrati brezzobe čeljusti: „tega pa nesem vedel, da je tudi naša „špraha“ tako lepa; kot bi angeljci šepetali, zdelo se mi je; — Bog blagruj mater tacega otroka!“

Pesem za pesmijo poje mešan zbor, ljubko odmevajo soli národnih pesmij, a najbolj ugaja bariton nadopolnega mladeniča — kapelnika, v ljubezni do naroda slovenskega, narodne cenjene obitelji sin, trudi se, slično bratu — prvosedniku novega bralnega društva, za prouzbujo slovenske zavednosti pri zaspanih mejaših že prouzbujenega Korotana

Deca šolska vrača se z neizcrpnem čutom najglobočeje hvaležnosti do svoji dobrotnikov „Bralničarjev“ proti domu, kjer razkazuje revnim svojim

naklonjenost, počakala boljših dnij in se ne protivila očetu volji.

Dobil je za odgovor nekaj vrstic od Edite; obljubljala mu je ostati zvesta in pokoriti se volji svojega očeta, dokler Rihard ne bode mislil, da je prišel čas za delovanje.

Rihard je večkrat razmišljal o tem, da bi iz ljubezni do Edite premenil svoj poklic, a vselej je občutil, da mu je to nemogoče. Bolniki so imeli do njega sveto in neovržljivo pravo in on sam se ni mogel odločiti, razmotrivati vprašanje, kaj je za-nj draže: ljubezen ali poklic.

Ko je zopet nastopila zima, padel prvi sneg in malo jezero bilo z nova pokrito z ledom, je nudajalo goreče upanje Holmanovo srce; on se je nadejal, da bode Kruzij spomnivši se vseh znanih razmer, v katerih je bila rešena njegova hčerka pred letom, pustil svoje stroge postopanje; a dnevi so bežali in Rihard je zaman pričakoval izpolnjenja svojih nad.

Vse mesto je bilo v praznični obleki, po vseh, velikih in malih hišah so gorela božična drevesca in vsaka družina se je zavedala svoje notranje vezi. A po sobah, v katerih je stanoval doktor Holman, bilo je temno in pusto; Rihard je sedel samcat poleg skoro že mrzle peči in njega srce je bilo

roditeljem „čomparjem“ podeljena ji darila. „Požarna bramba“ izreka društvu najiskrenejšo zahvalo na zdatni pomoči k napravi gasilnega orodja „Bralničarji“ pa se vesele sijajnega zvršetka in izdatnega dohodka prvega društvenega večera v Kranjski gori. —

Kaj v „Kranjski gori?“ — presenečen prijel se bo morda kdo za glavo, in res prijeto se je za glavo, a ne da bilo bi to nemogoče, temveč, da je to bila le „vizija“ mrzlega zimskega večera, „fata morgana“ bednega kranjskogorskega filistra, ki je primoran, kratiti si čas s premišljevanjem Schopenhauerjeve filozofije n. pr. bi li šel v prazne puste gostilne kebre proč lučat, ali nadaljeval premišljevanje o istinitosti reka „memento mori!“ Sic!

Ljubljanskega „Sokola“ občni zbor.

(Dalje.)

Omenjati moram, da je odbor z ozirom na predležeči mu letni proračun sklenil, napraviti samo jeden izlet v pretekli dobi. Ako se je potem izneveril temu sklepu, ne more se mu šteti v zlo, kajti narodna dolžnost in čast društva zahtevala je to in „Sokol“ ne bil bi vreden svojega imena, da je ravnal drugače. —

Dné 31. julija vzraslo je po trudoljubivem delovanji nekaterih rodoljubov na ponemčenih Celjskih tleh novo Sokolsko društvo — „Celjski Sokol“ in dné 7. in 8. septembra vršila se je v Celji že ona velikanska osnovalna slavnost, pri kateri je sokolska ideja takó zmagovito premagala ves surovi napor najzagrizenejših naših nasprotnikov.

Celjske sokolske slavnosti udeležila so se vsa slovenska in hrvaška sokolska društva in samo po sebi je umevno, da je bil tudi „Sokol Ljubljanski“ zastopan v impozantnem številu. — Pod vodstvom brata staroste izletelo je v starodavno slovansko Celje nad 60 Ljubljanskih sokolov v društveni obleki in z zastavo. Tu sklenila se je z novim „Sokolom“ tesna zvez prijateljstva in bratske ljubezni; slovenski živelj v Celji in okolici je pa zadobil novega krepila in moči, katera bode brez dvojbene že v kratkem obrodira obilen sad.

Predaleč bi segalo, ako bi se spuščal v podrobnosti te velikanske slavnosti. — Te dolžnosti osvobodil me je pa itak že vrli naš Sokol, brat Josip Noll, kateri je natanko popisal vso slavnost v posebni knjižici. Napominane knjižice tiskalo se je 400 iztisov, kateri so se večinoma že razpečali. — Ker je čisti dohodek namenjen za zgradbo „Sokolskega doma“, bilo bi želeli, da bi bratje Sokoli posegli kmalu po še ostalih iztisih, oziroma delovali na to, da se do cela razpečajo. Ob enem pa izpolnujem svojo sveto dolžnost, ako izrečem bratu Nollu za njegov trud in požrtvovalnost najtoplejšo zahvalo. — Sokolska ideja pa ni prošnila samo naših bratov v Južno-Štajerski temveč prodrla je tudi v sicer neznan slovenski kraj v naši ožji domovini — v malo vas ob Savi — v tužno Zagorje. — Nemški duh, katerega so skušali nekateri tujci siloma ucepiti v slovenska srca naših vrlih Zagorčanov, našel je odpor, kakeršnega se nismo nadejali. — V malem Zagorji vzrasel je nagloma iz tal čil Sokol in danes že deluje krepko in na

polno otožnih mislij, katere niso nikakor sodile za ta praznični in veseli večer.

Kako vse drugače si je predstavljal lansko leto današnji dan! Misli je, da ga bode preživel z ljubezljivo mlado ženo pri lastnem božičnem drevesu; a danes sedi sam utopljen v otožne misli in božično veselje bode minulo brez njega.

Da bi se kolikor mogoče oprostil neljubih premišljevanj, ustal je in šel proti oknu. Ulice so bile že prazne, vse je bilo tiho in le iz razsvetljenih oken čuli so se veseli otroški glasovi in petje božičnic.

Rihard se je prislonil s svojim vročim čelom na hladno okno! Zopet se mu je nehote urinilo uprašanje: ima-li on prav? Sme li se ustavljati ali naj se rajše uda neljubim razmeram, katere so se nenaravno ustanovile mej njim in Edito.

Celo njegovo življenje mu je stopilo pred oči. Spomnil se je, kako veselje je občutil kot deček, ko mu je ljubeča mati govorila o visokem in blagem pomenu božičnih praznikov. Prišlo mu je na misel, da je mogel včeraj delavcu, čegar žena je bila v njegovi oskrbi, povedati veselo novico, da se jej je zdravje povrnilo. Ta vest je bila zanj najljubše božično darilo!

(Konec prih.)

trdnih nogah novo Sokolsko društvo pod imenom „Zagorski Sokol“.

Odbor „Ljubljanskega Sokola“ stal je z novim mladim društvom ves čas v tesni dušni zvezi. — Drugje angažovan ni se mogel že v preteklem letu odzvati njegovim povabilom, pač pa bil je zastopan pri njegovi osnovalni slavnosti dne 22. junija po posebnem odposlanstvu, katero je vodil brat Dragotin Hribar.

Razven gori popisanih društvenih izletov priredil je Sokol več slavnostnih večerov v prostorih narodne čitalnice Ljubljanske, tako dne 10. julija na čast svojemu starosti povodom njegovega imenovanja častnim meščanom Ljubljanskega mesta, dne 25. avgusta pa društvenemu častnemu članu gosp. dr. Jerneju Zupancu povodom njegove osemdesetletnice in dne 3. oktobra v proslavo shoda in skupnega zborovanja vseh narodnih poslancev slovenskih v Ljubljani. — Poslednji večer priredil je Sokol v zvezi z „Glasbeno Matico“ in Čitalnico Ljubljansko. — Na vseh teh večerih sodeloval je čitalniški pevski zbor in oddelek vojaške godbe domačega pešpolka. Udeleževala so se jih vsa narodna društva Ljubljanska in samo po sebi je umevno, da je bilo naudušenje veliko, da so bili pozdravi na slavljenca presrečni, njih zahvalni govori pa naudušeno vsprejeti.

Omeniti mi je dalje, da je Sokol priredil svojemu častnemu članu in ljubljencu g. dr. Jerneju Zupancu na večer pred slavnostnim dnevom tudi baklado ter mu čestital po posebni deputaciji, v imenu katere je nagovoril slavljenca brat Anton Trstenjak.

Takó je Sokol slavil svoje zaslužne može v preteklem letu ter jim skazoval svojo hvaležnost za njih koristno narodno delovanje. Preobširno bi bilo naštevati vse manjše pojave našega gibanja in delovanja na zunaj. — Omenim naj, da je napravil Sokol veleblagorodnemu dež. predsedniku g. baronu Andreju Winklerju povodom desetletnice njegovega službovanja na Krajskem dne 17. marca baklado ter se poklonil in čestital jubilaru po odposlanstvu, obstoječem iz brata staroste in odbornikov brata Jaromira Hanuša in dr. Fr. Tekavčiča, omenim naj, da se je Sokol korporativno udeležil spominskega večera, katerega je priredilo „Pisateljsko društvo“ 29. marca za umrlim velikim rodoljubom in častnim članom Sokola — Davorinom Trstenjakom, in poslednjič naj še omenjam, je bil Sokol častno zastopan tudi pri veliki Mateja Ravnikarja slavnosti na Vačah dne 13. julija, in sicer po odposlanstvu, broječim 16 Sokolov v društveni obleki in z zastavo.

(Konec prih.)

Domače stvari.

— (Presvetli cesar) podaril je pogorelcem v Brezovem Dolu pri Žužemberku 500 gld.

— (Imenovanje.) Kakor čitamo v uradnem listu, imenovan je dvorni svetnik grof Ant. Pace deželni predsednik v Bukovini. Grof Anton Pace je naš rojak in bil dlje časa okrajni glavar v Logateci.

— (Imenovanje.) Deželni odbor je imenoval je gg. doktoranda R. Repiča in M. Jagodica sekundarijema na deželni bolnici, prvega na dermatološkem, poslednjega na kirurgičnem oddelku.

— (Odlikovanje.) G. Anton Mrak, politične uprave gozdni uradnik v Komnu na Krasu, dobil je srebrni zaslužni križec s krono.

— (Družbi sv. Cirila in Metoda) je zbralo častito obmizje pri Haiderji v Brežicah 3 forinte. — Zabeležujoč ta domovinski čin se brezdvombeno strinjamo z darovalci v tej misli: kako je Slovencu radost le takrat popolna, kadar se vseleč ne pozablja bēde svojega rodū.

— (Slovensko gledališče.) V nedeljo dne 11. t. m. bode se predstavljala najbolje znana veseloigra „Zakotni pisar“.

— (Kalanov popravek.) Včeraj priobčili smo popravek, kateri nam je gledé na našo notico, prijavljeno v 1. letošnji številki, poslal rogovorni gosp. Kalan. Čestiti čitatelji sprevideli so že iz popravka samega, da je bistveno vse res, kar smo pisali in da gosp. Kalan po svoji dobro znani navadi in taktiki hoče stvar le zavijati. — Da sedaj ne bode delal župniškega izpita dne 13. t. m., verjamemo prav radi, ker mu je bilo lahko izprosi si gledé na naše poročilo drug dan za to; res pa je, da je prvotno bil določen dan 13. t. m. Sicer je pa uprašanje gledé dneva postranska stvar; glavne naše trditve, da bode sploh sedaj o tem

nenavadnem času delal župniški izpit, g. Kalan niti poskusil ni ovreči. Ako gosp. Kalan trdi, da on ni „uprizoril po svojih pristaših mej Krakovci in Trnovci strastne agitacije za to, da bi dobil Trnovsko župo“ je to isto toliko, kakor če bi trdil, da so vlani o mestnozbornskih volitvah v Krakovem, Trnovem v bārji vršile se brez njegove vednosti in volje znane agitacije, ki so ga spravile na zatožno klop in prouzročile obsodbo njegovo na 14 dni zapora. Sicer naj nam pa g. Kalan blagovoljno pové, zakaj sedaj večkrat zahaja k nekim shodom v Bergantovo gostilnico? Menda vender ne zato, da bi Krakovce in Trnovce prigovarjal, naj opusté agitacijo zanj. O tem, ali je posebna milost, če koga mej letom puste h konkurzu, ne bomo se pričekali z g. Kalanom; pač pa ostanemo odločno pri svojem mnenji, da mora g. Kalan biti v posebni milosti v škofiji, ker bi se mu bilo sicer zaradi njegovega zlobnorazdirajočega delovanja moralo že davno na nedvoumen način pojasniti stališče. Sicer pa prepuščamo sodbo o Kalanovem popravku čitateljem svojim.

— (Ljudsko štetje.) Čujejo se z več strani pritožbe, kako nekateri nepravilno postopajo pri izpolnjevanji pol. Tako je profesor Gartenauer svojo služkinjo upisal za Nemko, ako-ravno nemški nič ne zna. A tudi taki ljudje upisali so se za Nemce, od katerih bi kaj takega ne bili pričakovali. Tako se je nekda mesar Č. za Nemca upisal, akoravno dobro nemški ne zna. Seveda on ni temu kriv, ker ni sam pole pisal, ampak sin njegov, ki je baje prestopil v nasprotni nam tabor. Seveda so za Nemce zapisani tudi vsi posli, katerih nobeden nemški ne zna. Gospodje, ki take stvari delajo, gotovo neso čitali opomina, da se bode vsakdo kaznoval, kdor je zapisal kaj napačnega. Pri reviziji pol bode se našlo izvestno mnogo zanimivega gradiva in mnogo enakih slučajev.

— (Čitalnice Ljubljanske odbor) je imel včeraj sejo, v kateri se je takole konstituiral: Predsednik: dr. vitez Bleiweis; podpredsednik dr. Gregorič; tajnik: E. Lah; blagajnik: K. Pirc; gospodarski odsek: Fr. Drenik, K. Pirc in A. Skabernè; veseljski odsek: A. Dečman, dr. V. Gregorič, dr. M. Hudnik, E. Lah in K. Pirc. — Čitalnica priredi 24. januarja mali ples in 1. februarja: Vodnikov ples, oba z vojaško godbo. Veseljski odsek bo začasno skrbel tudi za primeren program postni sezoni. Društvu slov. biciklistov se dovoli dvorana za 17. dan januarja, da priredi besedo s plesom. — Spremenjena pravila, kakor jih je odobril izvanredni občni zbor, 7. dne januarja, se imajo takoj predložiti vladi. Odbor reši še nekaj drugih prošenj, vzame na znanje nekatere slučajnosti in odobri nekaj sprememb mej društveniki.

— (V Kranjskem političnem okraji) popisujejo se pole za ljudsko štetljenje — nekda po izrecni (uradni?) želji g. okrajnega glavarja „wegen der einheitlichen Durchführung“ — v jedino izveličavni nemščini. Temu početju g. glavarja je morebiti to uzrok, ker samo jeden konceptni uradnik govori slovenski in to v skoro izključno slovenskem okraji!

— (Gospod Volc.) bivši župnik v Št. Vidu nad Ljubljano, pride, kakor čujemo, na Skaručino.

— (Napredek.) Tukajšnje pivovarne imajo navado, da ob novem letu gostilničarjem, ki točijo njih pivo, v razmeri potočenega piva dajo gotovo število sodčkov piva, poleg tega pa takozvani „Gambrinskalkender“. Doslej bili so ti lični in s podobami okrašeni koledarji zgolj nemški. Letos pa je pivovarna bratov Koslerjev svojim naročnikom delila take koledarje s slovenskim napisom in s slovenskim koledarjem, kar treba pohvalno odobravati.

— (Vreme.) Po vsej Evropi nastala je prava zimska doba. V nas palo je toliko snega, da ga že več let nismo toliko imeli. Na Krasu hruje burja, promet po železnici je ustavljen in dva vlaka obtičala sta v Divači. Na mnogih krajih pritisnil je mraz. Brzobjavlja se od mnogih strani, kako se je znižala temperatura. V Peterburgu kazal je včeraj toplomer — 21, v Moskvi — 30, v Monakovem — 14, v Parizu — 7, v Biarritz — 7, v Bregenci — 15, na opazovalni postaji Sonnblick — 27° C. — V Benetkah močno sneži. Sneg napravil je na vseh progah mnogo zaprek. Na južni železnici prišel je danes kurirni vlak z Dunaja, prihajajoč sicer ob 4. uri zjutraj, še le ob 1/2 11. uri dopoldne, ponočni poštni vlak z Dunaja pa je imel priti, kakor

se je naznanilo, danes ob 12. uri opoldne. S Trstom je zveza pretrgana in se je poštni vlak na Dunaj odpravil le iz Ljubljane. Mnogo potovalcev, namenjenih v Opatijo, ostalo je v Ljubljani, mej njimi dva princa Windischgrätz, ki stanujeta „Prislonu“. V Št. Petru na Krasu je vse polno potovalcev, ki ne morejo na nobeno stran. Tudi mestni upravi dela sneg velike zadrege, a pohvalno je priznavati, da stori magistrat vse, kar le mogoče. Mnogi hišni gospodarji, zlasti taki, ki imajo stara ostrešja, začeli so metati sneg s streh, ker se boje, da bi silna teža snega ne utrla streh.

— (Mej Trbižem in Rablom) nameravajo zgraditi normalnotirno železnico. G. K. Schnabegger v Trbiži dobil je koncesijo za pričetna dela.

— (Iz Kranja.) Te dni priklatila se je v Prebačevo divja mačka, ki je uničila mnogo perutnine. V noči dne 6. t. m. prišla je v poslopje posestnika in mlinarja Janeza Novaka in začela race metati in daviti. Dvajsetletna dekla odpodila jo je s silo, ker se je žival v bran postavila in bi bila dekla v nevarnosti, ko bi ne bil prišel oče na pomoč, da sta jo odpodila. Ko pride gladna žival zopet ropat, šli so Janez Novak, dva soseda in blapec nad njo in Janez Novak pogodil jo je s puško tako dobro, da je bila takoj mrtva. Ubila žival tehtala 4 1/2 kilograma.

— (Novi srebrni goldinarji.) Ker smo se preverili, da se novi srebrni goldinarji za tostransko državno polovico z letno številko 1891 po velikosti prav nič ne razlikujejo od starih, se razume, da dotična notica, ki smo jo prijavili po hrvatskih listih velja samo za srebrne goldinarje ogrske državne polovice.

— (Včerajšnji mesečni živinjski se-menj) bil je slabo obiskan, ker so vsa pota zametena. Vender se je prignalo 295 konj in volov, 172 krav in 20 telet, vkupe torej 487 glav. Kupčija bila je pri goveji živini še precej živahna, konj je bilo malo in tudi kupčija s konji slaba, ker ni bilo vnanjih kupcev.

— (Zamrznena jezera.) Vrbsko jezero pri Celovci je od dne 3. t. m. po vsej dolžini in širjavi svoji zamrzneno, da se lahko hodi in z vozi vozi po njem. Isto tako zamrznila sta popolnoma Osojsko in Blaško jezero.

— (Zagrebska uspinjača) ali železnica na žično vrv pokazala se je kot zares koristna in za tamošnje razmere potrebna naprava. Od dne odprtja do konca preteklega leta vozilo se je po njej 197 217 oseb, kar daje pri 78 dneh povprečno število 2528 oseb na dan. Tako posnemamo iz poročila uprave.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 9. januarja. „Wiener Zeitung“: Cesar podelil sekcij-skemu načelniku v naučnem ministerstvu, Hermanu, komturski križ Fran Josipovega reda, dvornemu svetniku in pisarniškemu ravnatelju zbornice poslancev, Blumenstocku, viteški stan z naslovom Holban, imenoval ministerskega svetnika Rittnerja sekcij-skim načelnikom v naučnem ministerstvu in podelil ministerkemu svetniku v naučnem ministerstvu naslov in značaj sekcij-skemu načelnika.

Dunaj 9. januarja. V deželnem zboru zaključila se je generalna debata ob ubožnem zakonu. Namestnik izjavil, da je vlada temu zakonu simpatična, a je mnogo nasprotstev z državnimi zakoni. Glede načina, kako bi se 200.000 gld. ubožnega davka pobiralo od borze Dunajske, pridržuje si vlada odločitev, ker dotične obravnave s centralnimi oblasti zaradi kratkosti časa, še neso končane.

Krakovo 9. januarja. Dva vseučilišč-nika izročili so kazenskemu sodišču, ker sta na sumu, da sta udeležena pri snovanju tajnega društva.

Razne vesti.

* (Umrli je) najstari član znane ogrske plemenitaške rodbine, grof Karol Apponyi.

* (Cerkve v Berlinu.) V Berlinu je 48 protestantskih, 5 katoliških cerkv, 1 grško-katoliška kapelica, 7 molilnic raznih kristijanskih sekt, in 9 sinagog.

* (Časniki Berolinski.) V Berlinu izhaja 70 političnih, 197 znanstvenih in 600 družnih listov.

* (Velika oklopnjača.) Iz Rusije se javlja, da se gradi velika oklopnjača za črnomo-rske brodovje, ki bode imela 12.480 ton.

* (Eksplozija tvornice dinamita.) V Hamburgu razletela se je v zrak tvornica dinamita, ter je ubitih okoli 20 delavcev. Katastrofa je nastala vsled čiščenja neke tvorniške poprave.

* (Miliyon vsaki hčeri.) V Parizu je umrla vdova francoskega ministra za Napoleona III. Rouhera, in volila svojima hčerama vsaki milijon frankov.

* (Samomori na Dunaji.) V preteklem letu vzelo si je na Dunaji 339 oseb življenje. Med temi samomorilci nahajajo se tudi trije dečki v starosti od 11—14½ let, žalostno znamenje našega časa. Skupno število samomorov ja za 27 manj od števila l. 1889.

* (Zgorela otroka.) V Budimpešti zgodila se je grozna nesreča. V neki sobi, kjer so pustili dva otroka sama doma, nastal je ogenj. Ognjegasci so prihiteli in pogasili požar, ker pa neso vedeli za otroka, na katera jih je še le opozorila pribegla mati, bilo je prepozno, da ja rešijo. Našli so ja mrtva. Jednaka nesreča zgodila se je nedavno tudi na Dunaji, kjer sta se na enak način zadušila dva otroka.

Loterijske srečke 7. januarja.

V Brnu: 71, 66, 19, 8, 7.

„LJUBLJANSKI ZVON“

stoji

za vse leto gld. 4.60; za pol leta gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Tujci:

8. januarja.

Pri **Malléi**: Singer, Koppstein z Dunaja. — Perko iz Celja. — Grofinja Fay-Kunn iz Grada. — Schapla iz Ajdovščine. — Michelitsch iz Preval. — Maiwald iz Ljubljane. — Jaklič, Hoffmann iz Kočevja. — Schoenichen iz Trsta. — Mahler iz Budimpešte. — Descowich iz Mošivce. — Driča iz Pulja.

Pri **Slonu**: Knez Windischgrätz z Dunaja. — Fischbach, Goldberg z Dunaja. — Kern iz Trsta. — Robitschak iz Prage. — Nessi s soprogo iz Trsta. — Stückler iz Celja. — Kessler iz Jožlovega. — Dr. Schmidinger iz Kamnika. Deutsch, Klobner iz Grada.

Pri **avstrijskem cesarji**: Venceslaw iz Grada. Tihi iz Radegunde.

Pri **bavarskem dvoru**: Windisch iz Bolzanja. — Dinacher iz Mokronoga. — Paniza iz Brescie. — Psender z Bleda.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
8. jan.	7. zjutraj.	736.1 mm.	—7.4° C	sl. vzh.	obl.	9.30 mm.
	2. popol.	730.4 mm.	—5.6° C	brevz.	snež. obl.	
	9. zvečer	731.4 mm.	—6.4° C			snega.

Srednja temperatura —6.5°, za 3.9° pod normalom.

Dunajska borza

dné 9. januarja t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta gld.	90.60	90.60
Srebrna renta	90.75	90.75
Zlata renta	107.75	107.65
5% marena renta	103.75	103.35
Aktije narodne banke	997.—	995.—
Kreditne akcije	307.—	307.—
London	114.65	114.50
Srebro	—	—
Napol.	9.09	9.06½
G. kr. cekini	5.42	5.43
Nemške marke	55.20	56.20
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	12½ gld. 50 kr.
Državne srečke iz l. 1854	100	177
Ogerska zlata renta 4%	102	55
Ogerska papirna renta 5%	100	45
Dunavska reg. srečke 5%	100 gld.	121
Zemlj. obč. avstr. 4½% zlati zast. listi	113	—
Kreditne srečke	100 gld.	180
Rudolfine srečke	10	19
Aktije anglo-avstr. banke	120	164
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	220	—

Javna zahvala.

Podpisani bil sem pri cenjeni **banki „Slaviji“** zavarovan za seno. Nesreča je hotela, da sem pogorel. V nesreči mi je **banka „Slavija“** v pomoč prihitela ter mi točno in pošteno brez kacega odbitka celi zavarovani znesek izplačala danes po svojem zastopniku gospodu **Štipki Jelencu**.

Priporočam najtopleje to prav solidno in vestno banko vsem posestnikom od blizu in daleč, **„Slaviji“** pa izrekam najtoplejšo zahvalo.

V Mali Pristavi na Notranjskem, 27. dec. 1890.

Josip Želko,
trгоvec in posestnik.

(20)

Srbske narodne pesmi o boju na Kosovem.

Iz zapuščine
Ivana Mohorčiča.

V Ljubljani.

Založil Dragotin Hribar. — Tiskala „Narodna Tiskarna“ 1889.

Knjižica bode gotovo vsakomu, ki se zanima za sbrate Srbe in njih pesem, dobro došla.

Dobiti je v „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani za ceno **30 kr.**, po pošti **32 kr.**

Zahvala.

Za toplo sočutje, ki se je tolikrat pokazalo mej boleznijo in o smrti naše ljubljene sestre, gospodičine

LUJIZE OREL

in za prekrasne vence in mnogobrojno udeležbo pri pogrebu izrekamo najiskrenejšo zahvalo.

(18) **Žalujoči bratje in sestre.**

ČEBELNO-VOŠČENE SVEČE

prodaja

(926—3)

PAVEL SEEMANN v LJUBLJANI.

Astralne svetilke
ustavek z gorilcem
20" z 58 svečami svetlobne moči
30" s 104

Dunajská bliskovna svetilka 30"
ustavek z gorilcem
ki se spodaj prižiga, uravnava in ugasuje.

R. DITMAR NA DUNAJI.

Največja tovarna za svetilke v Evropi.

DITMAR-SVETILKE

po 4 do 157 sveč svetlobe.

Sezona 1890. **NOVOSTI.** Sezona 1890.

Svetilke s stebri in stojali s čipkastimi strešicami. — **Viseče in mizne svetilke** z najfinejšo dekoriranimi **majoličnimi podobami**. — **Staronemške viseče, mizne in stenske svetilke**, črne, s pristno bakreno garnituro.

Zaradi velike svetlobe se posebno priporočajo:

Solnčni gorilec s 15 in 18", svetloba 27 in 42 sveč.

Briljantni meteorni gorilec s kroglastim plamenom:

Velikost:	15"	20"	25"	30"	35"	40"
Svetloba:	31	50	70	87	138	157 sveč.

Dunajská bliskovna svetilka 30", svetloba 105 sveč,

ki se spodaj prižiga, uravnava in ugasuje.

Astralne svetilke 20 in 30", svetloba 58 in 104 sveč.

Astralne svetilke se morejo zaradi posebne oblike lahko postaviti v razne svetilniške podstavke.

Svetilka s stojalom
s čipkasto strešico.

Ditmar-jeve svetilke ima v zalogi **vsaka boljša trgovina s svetilkami.**

Tovarniška znamka.